

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

יומא דף עד

עיון יעקב

סה למען ענותך. עיין פרש"י אוכל ומעונה חד אמר אינו דומה וזו כוונת המדרש אבכיר ויענך וירעיבך ויאכילך את המן מכאן רמז להדלקת נרות בשבת פי' שזה נקרא עינוי שאוכל ואינו רואה לכך מדליקין נרות בשבת לפי שקראת לשבת עונג כדי שיראה מה שאוכל וכ"כ בלב אריה פרשת עקב ע"ש. ועי"ל דצ"ל למה באמת עינה והרעיב את ישראל עם אכילת המן וצ"ל דעיקר אכילת המן היה כדי להכין לב ישראל לתורה כי ע"י אכילת המן תתרבה הדעת בישראל לקבל התורה וכדאמרינן [תנחומא פ' בשלח ס"ג ב] לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן ולהכי נקרא דור המדבר דור דעה וכ"כ הבעל הטורים בפרשת עקב על פסוק ויאכילך את המן למען הודיעך וכן בנחמיה [פרק ט] הוא אומר להשכילם ומנך נתת להם ע"ש וקניית התורה הוא דוקא ע"י מיעוט תענוג לכך הוצרכו לענות ולהרעיב עצמם כדרכה של תורה שיהו מוכנים ומוכשרים לקבלת התורה וזה יוסיף דעת יוסיף מכאוב ולכך כשנכנס לשבת שהוא עונג מדליקין נרות שע"י הנרות זוכין לתורה אור וכדאיתא בפרק במה מדליקין [שבת כג:] הזהיר בנר הוויין ליה בנים ת"ח ולכך מתפללין על גידול בנים לת"ת כמבואר באו"ח סי' רס"ג כדי שלא יהא עיכוב מכח עונג שבת מדליקין הנרות שע"י זכה לתורה אור וק"ל: כל העולם דומה עליו

רמב"ם הלכות תלמוד תורה פ"ג

יז אמרו חכמים, כל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני; וכל המקיים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושר. וענין זה מפורש בתורה; הרי הוא אומר "תחת אשר לא עברת את ה' אלהיך, בשמחה ובטוב לבב, מרוב, כל. ועברת את אויביך" (דברים כח, מז-מח); ואומר "למען ענותך ולמען נסותך, להיטיבך באחריתך" (דברים ח, טז).